

Družinski tednik

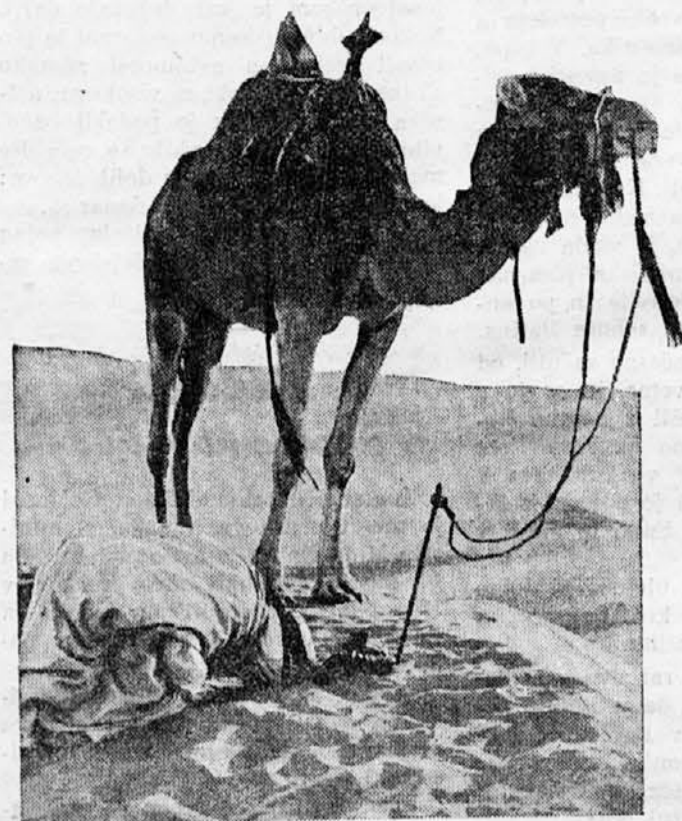
ILUSTROVANI LIST ZA MESTO IN DEŽELO

Cena 2 Din Izhaja ob četrtkih. Uredništvo in uprava v Ljubljani, Tyrševa (Dunajska) cesta 29/L. Poštni predal številka 345. Račun poštne hranilnice v Ljubljani številka 15.393

Ljubljana, 18. januarja 1934

Naročnina za četrto leto 20 Din, za peto leto 40 Din, za vse leto 80 Din. V Italiji za vse leto 40 lir, v Franciji 50 frankov, v Ameriki in povsod drugod 2 dolarja

Stev. 3.
Leto VI

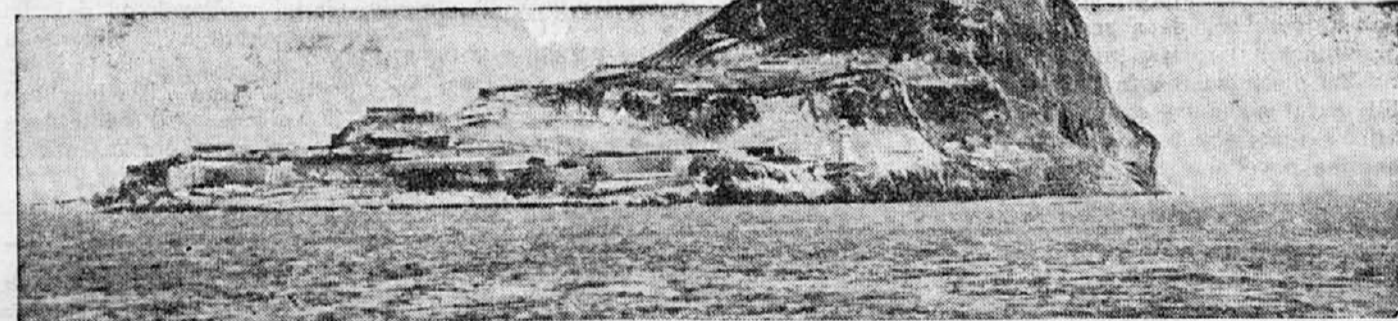

Monsun vrtniči danes pesek po Sahari — jutri bo pa nemara že gonil motorje

Z avtomobilom čez kitajski zid

Eden izmed velikih tehniških načrtov bodočnosti, ki jih zgoraj omenjamo, velja Kitajski, in sicer slavno znanemu kitajskemu zidu, še danes najmočnejšemu delu človeških rok vseh časov in narodov. Zadnja leta so začeli nekaj misliti na to, da bi ta

gospodarsko korist; zakaj ravno v onih predelih dežele, po katerih gre velik zid, so prometne razmere uprav obupne, cest ni, še manj pa železnic.

Jez, ki bi zvezal Gibraltarsko skalo z Afriko, bi ustvaril s padcem vode za 160 milijonov konjskih sil energije.

Gibraltarski jez — 160 milijonov konjskih sil

Časopisna poročila o gradbi predora pod gibraltarsko morsko ožino, po katerem naj bi se vršil direktni železniški promet med Evropo in Afriko, so zadnje čase utihnili. Zato se pa zdaj ruski učenjaki z veliko vnemo zavzemajo za drugi načrt. Hoteli bi namreč zvezati Španijo in afriško celino z velikanskim ježom.

V vsaki sekundi steče iz Atlantiskega oceana v Sredozemsko morje okoli 88.000 kubičnih metrov vode. Gibraltarski jez bi lahko gonil turbine za 160 milijonov konjskih sil. Vrh tega predstavlja Sredozemsko morje izhlapovalno ploskev 2,5 milijona kvadratnih kilometrov; na leto izhlapi iz njega 4000 kubičnih kilometrov vode. Če bi zgradili jez, bi se gladina Sredozemskega morja znižala za 1,6 metra na leto. Na ta način bi se celo dala v teku deset

Danes utopija — jutri resnica!

Tehniški načrti, ki bi preobrazili svet

Daleč v stran od vseh političnih senzacij, gospodarskih problemov in perečih dnevnih vprašanj so dozoreli v krogih mednarodnih znanstvenikov in tehnikov mogočni načrti, ki bi pomenili, če se uresničijo, epohalen preobrat ne samo na gospodarskem, temveč tudi na kulturnem polju. Kdaj se bodo ti načrti uresničili? Mogoče bo trajalo še desetletja, morda petdeset let; najhujša ovira niso tehniške zapreke, naj bodo še tolikšne — denarja manjka! Stotine in stotine milijonov, nemara celo milijarde zlate valute bi bile potrebne, da se uresniči samo eden izmed teh načrtov. Toda upajmo, da bodo tudi te ovire z dobro voljo nekoč odstranili in da bomo morda še mi doživeli vsaj eno izmed čudes.

letij iztrgati Sredozemskemu morju kopnina in nemara doseči nova zveza med dvema kontinentoma.

Gibraltarski jez bi bil dolg 29 kilometrov, širok pa na dnu 550 metrov in na vrhu 50 metrov.

Cvellični vrtovi v Sahari

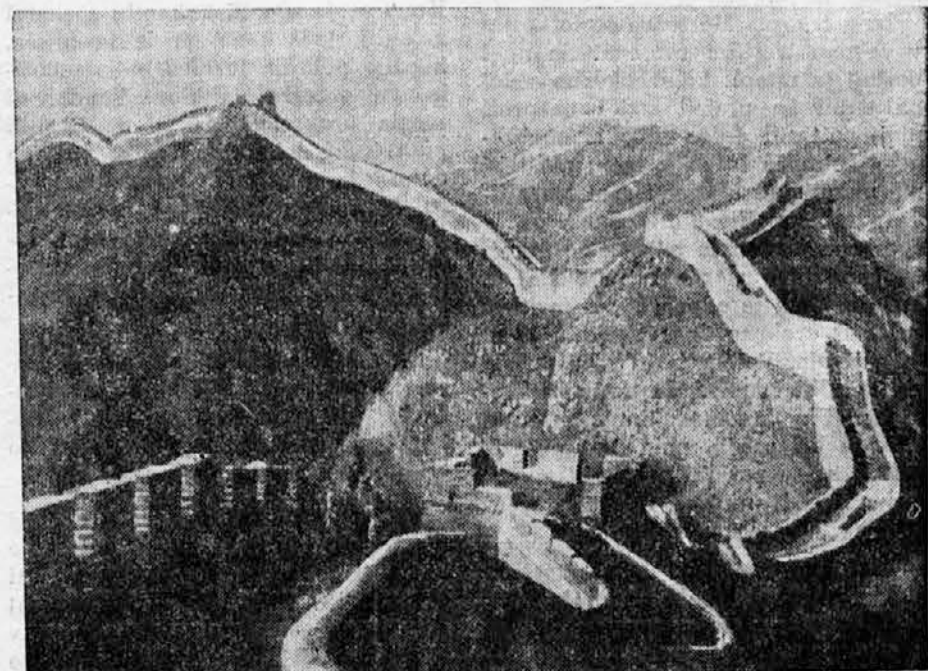
Načrt o izkopu velikanskih kanalov med Sredozemskim morjem in Atlantikom ter med Atlantikom, Sredozemskim morjem in Rdečim morjem, s čimer bi se dala Sahara

oskrbeti z vodo in kultivirati, je zaenkrat zaradi ogromnih stroškov padel v vodo. In vendar je nad vse mikaven: saj bi se potem neizmerna puščava izpremenila v pravcati cvetlični vrt.

Skromnejši in realnejši je načrt francoskega inženjerja Dubois. Izrabiti bi hotel pred vsem saharo vročino. Dubois je že predložil francoskemu parlamentu svoj načrt: s posebnimi stroji bi izrabil energijo vročega zraka, ki bi gnala mogočne stroje; to bi bil temelj vsem bodočim napravam, ki naj bi kultivirale sedanjo puščavo.

Most med Dovrom in Calaisem

Že pred 200 leti so mislili na to, da bi evropsko celino zvezali z mostom čez Rokavski preliv z angleškim otočjem. Zaradi velikih tehniških težav so načrt doslej zmerom spet zavrgli — zdaj je pa vnovič stopil na plan, zlasti glede na izkustva, dobljena pri izsušitvi Zuiderkega jezera. Rokavski preliv bi najprej vsaj deloma »izsušili«, nato pa napravili most čezenj. Tako bi — računajo — preden bi minilo sto let, Anglija postala pravi evropski polotok. In kaj je za tehniko sto let!

Z avtomobilom po kitajskem zidu se bodo morda že čez nekaj let vozili naši potomci.

Pravljični zakladi v Gran-Chacu

K sovražnostim med Bolivijo in Paragvajem

Paragvajci in Bolivijci so si že spet v laseh. Boji v teh južno-ameriških državah trajajo že leta in leta.

Nekoč, bilo je menda pred letom dni, je država Paragvaj napovedala Boliviji vojno. Vzrok temu sta dve preprosti besedici: »Gran-Chaco!« To je ogromen pragozd, za katerega se že dolgo časa prerekajo Paragvaj, Bolivija in Argentina, kajti vsak sosed ima kos te divje zemlje. Po teh predelih ni potov ne cest, nevarne zveri se skrivajo v goščavah, podnebje je pa strupeno. V tej divjini je le nekaj belcev, mnogo je pa nomadov, docela neciviliziranih indijanskih plemen. Skratka zemlja, za katero bi se živ krst ne pulil — bi človek rekel. Pa se vendar bijejo večni boji za ta kos zemlje, večne diplomatske spletke.

Leta 1931 se je po nesreči znašel sredi teh sporov zaradi Gran-Chaca neki Nemeec, Johannes Gramss po imenu, ki nam je šele zdaj poslal to zanimivo poročilo:

Taval je po gozdovih širom Gran-Chaca, iščoč zanimivih botaniških podatkov. Lepega dne se je s svojim spremstvom sešel sredi divjine z gručo Indijancev iz rodu Guarani. Le-ti so ga privedli do bližnjega šotora, kjer je slonel sklonjen nad zemljevidi neki belec. Ta mož je bil Španec Luiz de Torres. Po dolgoletnih

raziskavanjih je dognal, da so v Chaco-Borealu, ki pripada politično Paragvaju, ogromni vrelci petroleja. Mož je do dobra poznal politične odnose južno-ameriških držav in je predobro vedel, da se mora tukaj šibkejši umakniti močnejšemu. Zaradi tega mu tudi ni bilo do tega, da bi svojo tajnost izdal komurkoli, kajti stvar je pomenila ogromno bogastvo za tistega, ki bi jo znal prav obrniti.

Oba belca sta se po kratkem razgovoru razšla. Toda že čez dva meseca je srečal Gramss Španca v Cuyabi v brazilski državi Matto-Grosso. Brez nesreče je bil prispel zdrav in čil v Asuncion, glavno paragvajsko mesto, kjer je skušal pridobiti za svojo najdbo visoke finančne kroge. Toda po vsem Paragvaju ni bilo bogataša, ki bi mogel toliko odriniti, kolikor je bilo potrebno za tolikšno podjetje. Oblastem pa ni hotel Torres izdati svoje tajne. Predobro je vedel, na kakšne načine bi mu vlada znala izpuliti tajnost. Razen tega niti ni bil paragvajski podanik in s tujcem bi se vlada prav nič ne šalila. Brez ovinkov bi bil moral povedati, kje so petrolejski vrelci, sicer bi mu šlo za glavo.

Torres je našel izhod. V Asuncionu je neka pisarna, ki se bavi z oddajo različnih koncesij, finansiranjem in sličnim. Tja se je torej zatekel z upanjem, da bo našel finančnika, ki bi se za stvar zavezal. Toda tamkaj so mu brez ovinkov pokazali pot v Bolivijo. Svetovali so mu, naj gre k nekemu seňoru Patinu v La Paz, ki je sila bogat in se bo za petrolej gotovo zanimal. Prijazni gospodje so dali Torresu celo lepo popotnico 500 argentinskih pezov in sijajno priporočilno pismo za seňora Patina, ki je bil takrat odločilna osebnost v Boliviji in čigar želje so vladi v La Pazu skratka povelja.

Komaj se je Torres pripravil za

odhod, ko je nenadoma posegla vmes paragvajska vlada. Na uho so ji prinesli, da je bil Torres sredi pragozda, da je našel ogromne vrelce petroleja in da išče bogatega finančnika. V hipu, ko so zvedeli, da se je Španec sprijaznil z gospodi iz »komisijske pisarne«, ki so bili vladi že dolgo trn v peti, so hoteli na vrat na nos podjetnega Španca prijeti. Kesneje, ko je prišlo do dejanskega spora med Bolivijo in Paragvajem, je vlada ugotovila, da je ta »komisijska pisarna« delala v interesu Bolivije in po nalogu vsegamogočnega seňora Patina.

Torres je še pravočasno začutil, od kod piha pogubni veter, in se je v poslednjem hipu rešil z naglim begom. Tako je srečno preromal ves Paragvaj in prispel v Corrientes v Argentini. Od ondod je potoval z železnico čez Rosario, Salto in Jujui v Bolivijo v La Paz.

Niti odpočiti se ni utegnil od dolge vožnje, temveč je krenil precej k vsegamogočnemu Patinu.

Uspeh njegovega razgovora z mogočnikom je bil tak, da je Patino povabil vse ministre v La Paz k sebi na posvetovanje. Končni uspeh pa: »Živel Torres, bratec v Gospodu; vendar že, vendar že!...«

Na paragvajski Chaco so Bolivijci že dolgo škilili; toda dotlej se za to divjo šumo ni bilo vredno bojevati — a brez boja bi si Chaca gotovo ne osvojili. Zdaj pa, ko vedo, da je tam petrolej, dragoceni petrolej... bo pela drugačna pesem...

Seňor Patino je dobil od vlade tajno sporočilo, naj takoj prične z ogromno akcijo. Čez borih nekaj dni vedo že vsi Patinovi ljudje, da je v Chacu petrolej — in vsi ti gospodje mislijo enako: »Pričnimo z mirnim pogajanjem!«

Toda vsi miroljubni poskusi se izjalovijo. Patino si ne more kaj, da bi ne priporočil vojne! Da bi pridobil

za svojo misel vse odločujoče gospode, jame na debelo razmetavati denar. Visokim civilnim in vojaškim dostojanstvenikom je kar deževalo daril. Nekemu bolivijskemu generalu je poklonil prekrasen avtomobil znamke »Lincoln«, ženi nekega visokega častnika v ministertvu je podaril čudovito lep briljantni nakit. Še celo domačinom Indijancem je delil darove: jestvine, obleko, tobak, denar...

...in vojna se je pričela, vojna zaradi pravljicnega petrolejskega zaklada v Gran-Chacu... *

Anekdoti

o znamenitih ljudeh

Znameniti cerkveni slikar Gebhard je prosil pruskega finančnega ministra Miquella za državno podporo, da bi mogel poslikati neko cerkev v Düsseldorfu. Obljubil mu je, da ga bo zato ovekovečil na stropni podobi.

»Kako, mojster,« se je začudil minister, »kako hočete vendar mene z mojo grdo glavo spraviti v svetopi-semki prizor?«

»Kot farizeja, ekscelenca, kot farizeja!« *

Vojvodo Lauragaisa je dan za dnem obiskoval neki bedak, ki je duhovitemu možu kradel čas s pripovedovanjem vseh mogočih abotnosti. Ves obupan se je vojvoda obrnil leta 1724. na pariško medicinsko fakulteto in jo prosil znanstvenega pojasnila, ali lahko človek od dolgega časa umre. Fakulteta je odgovorila pritrdilno.

Na podlagi tega izvedenskega mnenja je vojvoda tožil nadležnega obiskovalca pri pariškem kazenskem sodišču...

...zaradi ogražanja življenja.

Roka

Napisal T. Riegler

Zena trgovca Mertensa se je vozila v vagonu tretjega razreda. Na neki postaji je vstopil kmet, okorno sédel na edini še prazni sedež nasproti njej, potegnil dolgo pipo iz obnošene suknjiča in začel meni nič tebi nič puhati v zrak gosti dim smrdljivega tobaka. Elegantna dama ga je ogorčeno pogledala od nog do glave, se prezirljivo zmrnila in odšla na hodnik. Tam je odprla svojo torbico, vzela iz srebrne doze cigareto in si jo prižgala. Potem je krenila počasi po hodniku, meneč, da bo našla lepši sedež v praznem kupeju. Toda vlak je bil nabito poln, v vseh oddelkih so se potniki gnetli in neprijazno strmeli pred se. Gospa Mertensova se je vrnila v svoj kupé.

Tam je še zmerom sedel kmet in emokaje pihal tobak. Sedel je tiho, brez besede, kakor bi razmišljal. Le od časa do časa je vzel pipo iz ust, si potegnil s svojo veliko žuljavo roko čez obraz in si popravil klobuk.

Da ima moj mož tako grde roke, je pomislila žena, pri priči se ločim od njega. Njen pogled je zletel čez njegove prste. Pri tem ji je torbica zdrknila iz naročja in padla na tla. Kmet se je zgenil, kakor bi se hotel skloniti, toda žena ga je prehitela, hlastno pobrala torbico in jo položila zraven sebe na klop. Vendar ni mogla preprečiti, da se ne bi bili njuni roki doteknili. Groba, zdelana delavčeva roka je oplazila njeno kožo. Mertensevo ženo je prevzel malone gnus nad nenameranim dotikom; kakor v protest si je obrisala roko z robcem, vzela knjigo in začela čitati.

Oglušujoč tresk jo je vrgel pokoncu. Le polzavestno je še slišala hreščenje, kakor bi se nekaj lomilo, potem jo je pa s strašno silo pritisnilo ob steno. Izgubila je zavest.

Ko je odprla oči, je videla, da leži tik zraven nje neki mož. Skušala je iztegniti roke, pa jih ni mogla niti premakniti. Gost dim ji je zastiral pogled, oči so se ji solzile, kakor v sanjah je slišala vpitje ljudi, ki so brez uma tekali sem in tja. Spomnila se je svojega moža, ki jo čaka doma,

spomnila se je svojih otrok. Nekaj težkega ji je ležalo na prsih in ji jemalo dih. Brezumen strah jo je obšel. Velik, z železjem okovan kovčeg, ki se je bil zagvozdil med trske lesa, je visel nad njeno glavo. Zdaj je začel počasi polzeti. Žena je strmo srepela vanj, hotela je izdreti roke iz železnega primeža, ki jih ji je oklepal, skušala se je vzravhati, pa je ječe omahnila nazaj. Kovčeg je prihajal čedalje bliže, grozeče je visel pred njo kakor mrtev nestvor, v katerega je nenadoma šinilo pošastno življenje, počasi, komaj vidno je drsel vse bliže in smrt je bila zapisana na njem. Hripav krik onemogle groze se ji je utrgal iz izsušenega grla. Zaprla je oči.

Ko je zbrala toliko poguma, da jih je spet odprla, je zdajci zagledala tujo roko pred svojim obrazom. Kmet, ki je ležal zraven nje, je bil očitno spoznal nevarnost. Hotel je doseči kovčeg. Toda bil je še predaleč. Počasi, palec za palcem se je iztezala laketa v zrak, roka je lovila kovčeg. Mož je pretegnil svoje mogočne ude, s poslednjim naporom se je potisnil naprej, njegova laketa je silila vse više, roka se je uprla ob kovčeg.

Žena ni vedela, kdo leži zraven nje. Zdaj je videla, da je kmet. Strmela je v njegovo veliko žuljavo roko, ki je varujoče visela nad njo. Imela je dovolj prilike ogledati si jo. Velika in okorna je bila, polna žuljev in gub, vsakatero od njih je razločila. Bila je krepka kmetška pest, vajena čvrsto voditi plug ob delavnikih, v nedeljo pa udariti po mizi v krčmi, da so zaplesali kozarci. Gledala je žulje na njej in nabrekle žile. Tuja ji je bila ta roka, in vendar je vedela, da se ji nič ne more zgoditi, dokler bo visela nad njo.

Strah jo je obšel, da ne bi kmet obnemogel. Mož ni zinil besedice, žena je le zdaj pa zdaj prestregla pridušeno ječanje. Z željnimi pogledi je sledila najmanjšemu gibu teh prstov, ki so se bili zasekali v železni vogal kovčega in se od časa do časa pomeknili kvišku, da ne bi izgubili opore. Potem se ji je nenadoma zadelo, kakor da mož zraven nje nič več ne diha. Prisluhnila je: še živi, toda njegov dih je postajal vse slabši in slabši. Žena je strmela v roko. Roka se je zdela, kakor bi bila odmrla, nič več se ni zgenila. A vendar je mo-

Božični blagoslov

V Berlinu, januarja

Blizu Berlina v Zehlendorfu so imeli pri Hannemannovih pravcati božični blagoslov. Rekli mi boste, da je božič že minil, da je tudi Silvestrova noč za nami, da stojite že prav trdno in z obema nogama v novem letu in da nečete ničesar več slišati iz starega leta, toda prej nisem zvedel te stvari, čedna je pa tako, da vam jo moram povedati.

Torej ta družina Hannemannov je soglasno sklenila, da se odpravi takoj na božič v planine. Seveda je tako družinsko potovanje kaj drago, za to je gospod Hannemann sklical vso družino skup in določil takole: »Darov si letos ne bomo dajali, seveda tudi...« — takrat se mu je glas stresel od genotja — »tudi božičnega drevesca ne bo.« »Kaj bi tisto, Paul,« je dejala gospa Hannemann, »čisto jasno, očka,« je pritrdil največji, za njim pa do najmanjšega vsi takisto. Toda v mestu, in vsakem oglu, so postavljali prodajalci svoja drevesca. Družina Hannemannova je bila kar slepa za to. Sam Bog si ga vedi zakaj — nikoli še ni tega bilo — je postavil na asfalt pred njihovo hišo zastaven možakar kar cel gozd smrečic in smrečk. Ta preizkušnja je bila za dobro družinico vendarle malo prehuda reč.

Gospa Hannemannova je posedala zvečer pri svoji gospodinjski knjigi, tuhtala in računala, da se ji je kar tema delala pred očmi. Uspeh je bil tak, da ves teden ne bo niti najmanjšega priboljška v hrani, zvečer bo pa treba ugasiti luči čim prej, da ne bo račun za elektriko previsok. Ko je vse to izračunala, je stopila na cesto k »božičnemu možu« in se z njim na dolgo in široko posvetovala.

Gospod Hannemann je stopil vsako jutro na mostovž, da pogleda kako bo z vremenom, toda vselej mu je ušel pogled tja dol na smrekov gozdič. H koncu se je odločil, da bo pokadil vsak dan nekaj smok manj, pa bo za čeden drevešček prebitka. Toda glej — »Božični mož« je imel s to dru-

rala biti še živa, zakaj kovčeg je visel še zmerom tam, kjer je bil.

Mertensova žena skoraj ni slišala trušč okoli sebe, razbijanja, ne trkanja, hlastnih krikov, vpitja ne drdranja voz, ne ječanja ranjencev pod razbitinami. Videla je samo roko, ki je nemo visela nad njo, kmetsko roko, ki jo je prej tako zaničljivo ošinila z očmi, in ki ji je bila nenadoma več vredna kakor tisoč drugih rok, ki se jih je v življenju doteknila. Ljubila je to žuljavo roko, omotica ji je šinila v glavo, drget ji je zletel po životu, potem pa ni videla ničesar več.

Ko se je prebudila, je ležala doma, na mehki, topli postelji, in njen mož je stal zraven nje, jo ljubeče gledal in se smehljaj. Žena ga je prišla za roko in pritisnila nanjo poljub. Ni mogla ziniti besedice, samo njegovo roko je stiskala in ihtela. Kakor najdragocenejšo na svetu je oklepala možovo roko, toda roka, ki jo je venomer poljubljala, je bila v resnici groba in žuljava in je bila roka navadnega kmeta, ki je bil brez besede izginit, ko so ga po dolgotrajnem prizadevanju rešili iz njegovega strašnega položaja.

Žino še več posla. Gospa je že bila pri njem, gospod je že tudi izbral, zdaj pa še zjutraj najstarejši sin, opoldne drobčno dekletce, popoldne pa najmlajši. Vsakomur je moral posebej obljubiti, da ne bo nikomur tajnosti izdal. »Cvetel« mu je dober posel. Zadovoljno si je pomel roke, kadar se je zazrl proti Hannemannovi hišici.

Tako je prišel sveti večer. Možakar je pljunil v roke, si zadel največje drevo na ramo in ga odnesel v Hannemannovo vežo. Še eno, še tretje, četrto in peto. Ko je prinesel poslednje, je hrupno pozvonil in stekel po stopnicah.

Za vrati je postalo na mah vse živo. Ta je pritekkel iz te sobe, oni iz one, mamica iz kuhinje, na sredi hodnika so se pa vsi sešli, se preri-vali, dokler ni gospod Hannemann z energično besedo napravil reda in stopil k vratom.

Na stopnišču je stalo njegovo drevo, visoko in lepo, — a kaj je to? Še eno je stalo, še več, pet jih je bilo. Majhnih in velikih. Nekaj hipov so od začudenja vsi Hannemannni onemeli. Toda ko so videli kako je in kaj, so prasnili v tak smeh, da se je najmanj deset minut razlegal po vsej

Poroka na Silvestrova

Eberswalde, v januarju

Vsa vasica Trampe blizu Eberswalda je bila na nogah, ko se je pred županovo hišo v trdi noči ustavil avtomobil. V avtomobilu je ležal stoka-joč nevarno ranjen mlad mož ves v krvi. Poleg njega je čepelo mlado dekletce in ihtelo na vse pretege, kakor da bi bilo brez uma. Pri krmilu je sedel eleganten gospod, zdrav kakor riba. Ranjenec je hropeč pripovedoval županu, da se je ponesrečil, da mu pač že bije poslednja ura, in prosil župana, naj ga še pred smrtjo poroči z lepo deklico, ki mu je bila v življenju edina sreča in nada. Zija-laste ženske, ki so se gnetle okoli ranjenca, so ganjene od tolike zvestobe glasno zavekale. Tudi sam gospod župan je imel dobro srce in bi bil mladi- ma zaljubljenca nad vse rad pomagal. Ubožica, dekle, je bila še tako mlada in tako lepa, pa bo morda že čez nekaj ur vdova. Toda v urejeni državi ne gre to kar tako, da bi mogel župan na lepem sredi noči poročiti dva neznanca. Tudi v tako obupnem primeru ne. Zategadelj je župan ranjencu svetoval, kar mu je pač edino mogel: naj skuša živeti še do jutra, med tem bo pa že policija dognala vse potrebno zaradi nesreče in dobila listine, ki so potrebne za poroko.

Komaj so »nesrečneži« v avtomobilu slišali besedo; policija, so urno skočili na noge in jo odkurili v temno noč. Sam ranjenec je tekel kakor za stavo.

Kaj takega pa je bilo tudi dobrim ljudem v Trampeju preveč. Sam gospod župan je svečano izjavil, da nekaj ne bo v redu pri tej stvari. Vsa zijala so se kakor na povelje spustila v tek za begunci. Daleč zunaj vasi so trojico dohiteli in pripeljali ske-sane grešnike nazaj k županu. Nji-

hiši. Drug je hotel drugega presene-titi, kajti, za božjo voljo, brez božič-nega dreveščka vendar ni svetega večera.

Ta božični blagoslov je bil tako si-jajen, tako smešen in tako prisrčen hkratu, da se jim je vsem milo storilo.

Drugo jutro so Hannemannni odšli, kakor sem že rekel, na planine in šele pred nekaj dnevi so se vrnili. Otroci so seveda takoj po povratku povsod raztrobili, kako je bilo z dre-vesci, tako sem zvedel sam šele zdaj, pa vam prej pri najboljši volji nisem mogel povedati vesele zgodbi-ce. *

hova izpoved je bila kaj čudna.

»Ranjenecc« se je predstavil za igralca, dekletce pa, ki je bilo vanj zaljubljeno, je skesano priznalo, da je učenka v nekem berlinskem liceju. Francoski vokabli so jo preveč dolgo-časili, zato je hotela kar na lastno pest doživeti roman. Vsi trije so napravili sijajen načrt. Sam bog si ga vedi kje so steknili avtomobil. Pri mesarju so kupili poln lonec sveže krvi in hajd na pot. Spotoma so se na samotni cesti ustavili in igralec se je pri siju avtomobilskih reflektorjev maskiral. Namočil je roke v krvi, namazal si je lice in polil obleko in tako so prispeli v Trampe.

Toda čemu prav v Trampe? Vprašate? Že prej so poizvedeli, da v tem kraju ni zdravniška, ki bi ga lahko poklicali ranjencu na pomoč. Vsa trojica je bila prepričana, da bo kmečki »butec« — župan namreč, — gladko nasedel, ko mu bo že vino v pričakovanju novega leta zmešalo glavo.

Prav sijajno so vse premislili in vendar je bil ta »kmečki butec« bolj pameten od prebranih meščanskih škričev.

Mladi igralec in njegov prijatelj, ki je šofiral, sedita za zamreženimi okni in bosta prav gotovo občutno kaznovana, ker sta hotela mladoletno dekle zapeljati. Po mlado dekletce je prišla vsa objokana mati. Zdi se, da se bo morala še precej časa »mučiti« s francoskimi vokabli. Upajmo, da se ji bo med tem vroča ljubezen nekoliko ohladila.

Najnovejša škotska

MacPherson pride k odvetniku.

»Gospod doktor, za majhno vprašanje gotovo ne boste nič računali?«
»Ne — samo za odgovor.«

VARUJTE svoj obraz proti kožni rdečici, kožnimi razpokami počeni koži, nadležnim in kazečim pojavom, ki so posledica mrzlega vremena. Samo ena lepota krema, ravnotako zdrava kot učinkujoča in v svojem učinku vedno enaka.

CRÈME SIMON

napravi Vašo kožo gibko in obvarje njej sijaj in mladostno svežost kljub strogosti zime. Pazite strogo na navodilo za uporabo. Zjutraj in na večer namažite na še od umivanja vlažno kožo malo

CRÈME SIMON
SIMON PUDER
SIMON MILO

KRONIKA TEDNA
Gostota železnic je po najnovejši statistiki še zmerom največja v Belgiji: 36.5 km na 100 km². Za njo pridejo Svica s 14.6 km, Velika Britanija s 14.2, Nemčija z 12.4, Danska z 12.3, Francija z 11.6, Holandska z 10.8, Madžarska z 10.2, Češkoslovaška in Avstrija z 9.8, USA s 4.3 in Rusija z 0.4 km.

Valovne dolžine radijskih postaj so izpremenili 15. t. m. Tako je sklenila posebna konferenca zastopnikov evropskih držav v Lucernu, ker je bila do zdaj zaradi čedalje bolj naraščajočega števila oddajnih postaj prevelika »gnečac« v etru.

Največji slepar 20. stoletja, Aleksander Stavijki, ki je osleparil francoske varčevalce za 2 milijardi Din, se je v trenutku, ko so ga orožniki hoteli aretirati v vili v Chamonixu, kjer se je bil skrtil, ustrelil. Afera je vzdignila mnogo prahu in je vanjo zapletenih mnogo visokih glav, politikov in časnikarjev, ki so od pustolovca prejeli podkupnino. Minister za kolonije je moral odstopiti, čeprav ni imel neposrednih zvez s Stavij-skim.

Vanderlubba, zažigalec nemškega državne zboru, so obglavili, ker ga Hindenburg ni pomilostil. Njegovo truplo so pokopali v Lipskem. Pogreba se je udeležil tudi holandski konzul v imenu holandske vlade.

V smrti je šla priznana 32letna angleška pesnica Doroteja Edwards, ker ni — tako je napisala pred samomorom — vse svoje življenje nikogar zares ljubila; sicer je imela prijatelje, tudi ljubili so jo, toda ona nikomur ni mogla ljubezni vračati.

Pajek je srečo prinesel nekemu kmetu v Pellanzi (Italija). Ko ga je hotel v kleti ubiti, je odkril skrinjico in v njej za 45.000 lir zlatnikov in srebrnikov. Zraven je našel nepodpisano pisanje, da bo dobil v neki hiši v sosedni vasi še dosti večji zaklad. Dotična hiša je last srečnega najditelja; sodeč po pisavi misli, da mu je presenečenje pripravil njegov ded. Drugega zaklada pa še ni šel iskat.

Najmanjša cerkvena občina v Jugoslaviji so armenski katoličani, ker jih je samo 63. Budistov je pri nas 2641 (Kalmuki, ki so se z ruskiimi begunci zatekli k nam), adventistov 993, prav toliko tudi metodistov. Starokatoliki štejejo 7273 duš, nemških protestantov avgsburške veroizpovedi je 113.218, slovanskih 62.061, reformiranih protestantov 55.890, muslimanov 1.561.166, židov 92.165, katoličanov 5.216.847, pravoslavnih pa 6.785.501.

Ljubljana dobi novo postajno poslopje, dvainpolkrat tako dolgo kakor dosedanje s 123 m dolgim vestibulom, dvema šestnadstropnima poslopijema za postajno uradništvo in podzemeljskim dohodom na tere, kakor ga imajo n. pr. Jesenice. Novo postajno poslopje bo stalo svojih 80 milijonov in ga začno po vsej priliki graditi že drugo pomlad. Dela bodo trajala štiri leta.

Kalvarija ljubezni

Roman iz naših dni. — Napisal P. R.

50. nadaljevanje

Franc se je zgrabil za glavo. Ne, ni mogel verjeti... Toda že je kirurg nadaljeval, tiho, kakor bi samemu sebi govoril:

»Da, Horvin... Horvin, ki je srečen, da je mogel danes storiti, česar takrat ni storil... Horvin, ki stoji pred vami in ki ga več ne poznate...«

Bolnik je trzil s trepalnicami. Videlo se je, da že težko drži oči odprte. Utrujenost se ga je polasčala. Takrat je stopil Franc, bled ko mrlič, k Horvinu in hripavo zajecjal:

»Vi ste bili? Vi?...«

Drugega ni mogel izgovoriti. Starec je pokazal na Cirila. In potem je malone proseče zamrmral:

»Ne pred njim... ne pred njim...«

Pritisnil je na gumb. Vstopil je asistent.

Zdravnik ga je prosil, naj pazi na bolnika; Ciril je bil med tem že zaspal. Potem se je obrnil k Francu, ki od groze še zmerom ni našel besed:

»Pojdite z menoj!...«

Sedela sta v kirurgovem kabinetu drug nasproti drugemu. Obraza obeh sta bila mrliško bleda in obema so drgetale roke.

O, kako se je Francu zdaj marsikaj razjasnilo, česar poprej ni razumel... Zdaj je razumel materino razburjenost, ko ji je govoril o Horvinu, razumel je njeno grozo, ko ji je razodel svoj načrt!

Horvin... njegov oče! Mož, ki ga je že od prvega trenutka nepremagljivo vlekel k njemu!

Kirurg je sklonil glavo. Čakal je, da bo Franc izpregovoril. Toda mladi mož ni mogel drugega izustiti kakor edino besedico:

»Vi?... Vi?...«

»Da... jaz...«

»O, zakaj je moralo tako priti?«

»Za pokoro...«

Starec je počasi dvignil glavo. — Zdelo se mu je, kakor bi bil bral v Frančevem glasu mržnjo in prezir. Toda mladi mož je bil samo neizmerno pobit nad razodetjem, da je mož pred njim njegov oče... Oče, ki je tolikrat mislil nanj, ne da bi ga poznal...

»Za pokoro,« je ponovil Horvin. »Za pokoro, ki sem leta in leta tako goreče koprnel po njej... od tistega dne, ko me je začela peči vest. Toda zaman sem iskal sledov za nesrečnejšem. Mislil sem že, da mi ne bo nikoli več dano popraviti svoj greh, ko vas je sam Bog poslal k meni. Vas, mojega...«

Hotel je reči: »Mojega sina.« Toda beseda mu je zastala na jeziku. — Franc je vztrepetal. Njegov pogled se je dvignil k starcu, a le-ta je spet pobesil glavo.

»Tak... tak ste že od začetka vedeli... kdo sem?«

»Vedel sem.«

Še tiše je povzel:

»Od tistega trenutka nisem imel več miru ne pokoja. Vsa prošlost je iznova grozeče vstala pred menoj in me preganjala na slednjem koraku. Tedaj je v meni dozorel sklep, da vsaj deloma popravim greh, ki sem

ga storil, ko ga popolnoma žal ni več moči izbrisati s sveta.«

Frančev obraz je še zmerom pokrivala bledica. Toda počasi so se mu misli jele urejati in mogel je nekoliko jasneje gledati.

»Zakaj,« je vprašal, »zakaj ste, ko ste vendar vedeli kdo sem... zakaj ste potem odgrnili zastor, ki vas je kril... zakaj ste pravkar odkrili pred njim prošlost?«

Resno je odgovoril Horvin:

»Ker nisem maral samo popraviti svoj greh, temveč se tudi spokoriti zanj... Zato, ker sem s tem, da sem pred vami, ki ste tako dobri in plemeniti, razkril svoj zločin, storjen v uri blaznosti in zablode, prevzel nase najhujšo pokoro, ki mi jo je mogla poslati Usoda... Ker sem zato moral zatajiti ves svoj ponos, vso svojo sebičnost, vse svoje dostojanstvo...«

Glas se mu je utrgal. Kdor bi takrat videl tega toli slavljenega moža, bi se mu bil moral zasmiliti, tako strt je bil, tako majhen v svojem ponižanju.

Franc ni niti trenutek dvomil o iskrenosti njegovih besed.

In potem se je jel kirurg s tihim in gluhim glasom izpovedovati svojega greha. Ničesar ni olupšaval, ni-

»Ideal«

Kongresni trg 3

kemično čiščenje,
barvanje in svetlokanje

česar prikrival; zdelo se je skoraj, kakor bi užival v tem brezobzirnem razgaljanju in mesarjenju svoje duše.

»Ne pripovedujem vam vsega tega, da bi si izprosil vaše odpuščanje. Ni ga usmiljenja za človeka, ki ga sam ni poznal... Hotel bi vas samo prepričati, da sem dosti trpel zaradi svojega greha in da se ga iskreno kesam... Hotel bi samo, če mi je dovoljeno izraziti željo, da me ne bi zadelo vaše prekletstvo. Naj vam bom tujec... a ne sovražnik. Samo tega vas prosim.«

Horvin je precenjeval svoje moči. Ta samoobtožba ga je strla. Onemoglo se je zgrudil v naslanjač.

Franc je nepremično in strmo upiral oči v starca pred seboj. Ta starec je njegov oče — samo ta misel mu je ves čas plesala pred očmi. In potem je za trenutek vstal pred njim očetov zločin v vsej svoji strahoti. Zazeblo ga je, da je vztrepetal. Toda ta slika se je počasi izgubila. In namestu nje je videl samo še veličino in junaštvo očetovega dejanja, ki je z njim odkupil svoj greh.

Še je divjal v njem boj s samim seboj. Pa tudi ta boj je ponehaval. Čudovit mir je legel na Frančev obraz. Počasi je stopil k Horvinu in mu mehko položil roko na ramo:

»Oče...«

Starec se je zdrzil. Ne, ne sme se vdati brezumni nadi, ki je takrat vstala v njem.

»Otrok moj,« je zajecjal z glasom, ki mu je z vsem naporom svoje vo-

lje podelil trdnost, »med preteklostjo in sedanostjo je prepad, ki ga nič na svetu ne more premostiti.«

»Ne za človeka, ki ga hoče s sreem in voljo premagati.«

»Pač... zakaj sramota in podlost sta madeža, ki ju nihče ne izbriše.«

»Spokorili ste se.«

»Nisem vreden imena, ki mi ga hočete dati...«

»Ne, oče, danes ste ga vredni, ker ste vredni mojega spoštovanja.«

»Pozabljate, da imate mater, ki vas obožuje in ki mi ne bo nikoli odpustila.«

Franc je nežno odkimal. In z bledim nasmehom je odgovoril:

»Mater se utegnejo nekaj časa upirati prošnjam otrok, ki jih obožujejo; toda naposled se udajo.«

Mladi mož je stopil še bliže k starcu.

»Oče!« je dejal še topleje, še tiše. Kakor klic duše je prišla ta beseda iz njegovih ust. Starca je zmoglo. K čevit drget mu je zletel po telesu, kakor bi bila električna iskra šinila vanj. In njegove nekoč tako trde in neizprosne oči so zasijale v pijanosti svete očetovske ljubezni.

»Oče!...«

Horvin se je zamajal. Ustnice so mu trzile. Bil je premagan.

»Otrok... otrok moj!« je zaihtel. Sin je razširil roke. In starec ga je jokaje od sreče pritisnil na svoje srce.

VIII

Vera in upanje

Oče se je prvi zresnil.

»Ali ne boš pozneje obžaloval,« se je obrnil k Francu s strahom v očeh, »da si tako hitro odpustil?«

»O, molčite, oče! Ničesar ne bom obžaloval... nikoli se ne bom kesal!«

»Kdo ve...«

»Nikarite, oče! Ko bi vedeli, kolikokrat sem mislil na to odpuščanje... Ko mi je mati odkrila te davne dogodke, je bila moja prva misel, da moram popraviti, kar je zakrivil moj oče. Dejal sem si, če se mi to posreči, krivda ne bo več tako velika in pozneje bi se lahko mati in jaz sprijaznila z očetom, zakaj trdno sem bil prepričan, da je že zdavnaj obžaloval dejanje, ki ga je storil v navalu blazne strasti. Kadar bi nesrečni Ciril ozdravel, sem mislil mater prositi, da mi pove očetovo ime, ki ga dotlej sam nisem maral poznati. Potem bi šel k njemu in mu dejal: »Prošlost je le še moreč sen. Ali hočete, da jo vsi skupaj izbrišemo iz spomina?«

»O, kako si dober, otrok moj... in kako majhen in zaničevanja vreden sem v primeri s teboj!«

»Ne govornite tega, oče! Dosti ste prestali v kesanju in pokori... in naposled ste svoj greh tudi popravili. Tisti dan, ko sem vas prvič videl, sem čutil, da mora biti vaša redkobesednost, vaša mržnja do ljudi posledica velike tuge. Slutil sem, da je v vašem življenju mračna drama, ki vam zastruplja obstanek.«

»Pa nisi nikoli zaslutil resnice?«

»Nikoli!«

Po kratki tišini je oče povzel:

»In tvoja mati... ali ti ni nikoli o meni govorila?«

»Nikoli!«

»A vendar... njeno neizprosno sovrašтво...«

Sin je hotel ugovarjati in je odmahnil z roko.

»Naj dogovorim,« je zaprosil starec in prijel Franca za roko. »Naj ti povem: dobro vem, da me sovraži, toda zato mi ni niti v sanjah nikoli vstal očitek proti njej. Kriv sem samo jaz. Tvoja mati je verjela mojim čuvstvom, ki so se pojavila, ko je bilo na žalost že prepozno. Zato je bilo njeno razočaranje tem večje. In potem, ko je odkrila moj zločin, se je njeno razočaranje izpremenilo v grozo in sovrašтво. Toda tega ji nisem nikoli niti v mislih očitil... Svoje nesreče sem sam kriv. Če sem trpel, ne zadene nikogar krivda za to.«

Poslednje besede je izgovoril s presekanim, trgajočim se glasom. Pobesil je glavo in pleča so se mu ukrivila. Franc ga je gledal z neskončno ljubeznijo in sočutjem.

Nastal je trenutek tišine. Mlademu možu so zadrgetale ustnice, kakor bi hotel nekaj reči, pa mu ne bi hotelo iz ust. Potlej je pa le začel:

»Poslušajte, oče...«

Starec je pogledal sinu v obraz. In videl je, da je ta obraz bled in razdejan.

»Kaj je, otrok moj?«

Franc ni koj odgovoril. Potlej se je pa vendarle odločil.

»Moja sinovska dolžnost mi nalaga,« je počasi začel, »da že zdaj razčistim zelo kočljivo vprašanje, da razpršim sleherni dvom, ki se je utegnil v vas poroditi.«

Videč, da ga starec začudeno gleda, je mladi mož hlastno nadaljeval:

»Dvom zastran moje matere, oče...«

Kirurg je zaslutil.

»Molči, sin! Rekel sem ti že, da bi si nikoli ne dovolil niti najmanjšega očitka proti njej.«

»Ne, oče, to mi ne zadošča. Vedeti morate, da ni s tem, ko je vzela v varstvo človeka, ki je bil popolnoma sam na svetu, ničesar zagrešila, zaradi česar bi se ji bilo treba sramovati. Vedeti morate, da so vse njeno življenje, vse njeno prizadevanje, vse njene misli veljale samo njemu, otroku, da bi napravila iz njega poštenega moža. Vedeti morate, oče moj, da je bila moja mati vseh teh dvajset let ženska, ki lahko odkrito in ponosno pogleda vsakomur v oči. To, oče moj, sem vam hotel povedati.«

Horvin ni odgovoril. Podprl si je glavo z rokami in skrtil svoj obraz. Franc je mislil, da mu ne verjame.

»Zakaj nič ne rečete, oče? Ali mi mar ne verjamete? O, oče!...«

Mladi mož je vstal. Stopil je k starcu in mu rahlo potegnul roke z obraza. Tedaj je videl, da starec plaka.

»O, Bog, kaj vam je, oče? Zakaj te solze?«

»Oprosti... otrok!« je zajecjal Horvin.

»Zakaj jokate, oče?«

Horvin si je obrisal obraz.

»Zakaj, vprašaj,« je dejal po kratkem molku. »Ker mislim na to, kako majhen sem v primeri s teboj in z njo, ki si je nisem znal ohraniti... Ker vidim, da sem za zmerom uničil svoje ognjišče in poteptal njeno in svojo srečo... Ker se spričo njene in tvoje dobrote toliko bolj zavedam svoje nevednosti... svojega gorja in nesreče.«

»Oh, oče, molčite!«

»Ne, sin moj, daj mi, da dogovorim. V uteho mi je, da morem po tolikih letih molka na glas povedati, kako zavrženo bitje sem...«

Grof MONTE-CRISTO

Roman

Napisal Aleksander Dumas

21. nadaljevanje

»Narobe,« odvrne Gaetano. »Povedal sem poglavarju, da ste mlad francoski plemič, nakar me je prosil, naj vas v njegovem imenu povabim na večerjo.«

»Imenitno!« vzklikne Franc. »Zdi se mi, da je ta poglavar zelo prijazen mož, zato res ne vem, zakaj se ne bi njegovemu povabilu odzval, zlasti ko mu mislim prinesli svoj delež pri večerji.«

»O, za to ne gre, saj jim jedače ne manjka; toda dejal je, da vas sprejme samo pod enim pogojem.«

»In ta pogoj bi bil?«

»Dovoliti morate, da vam za-vežejo oči; obveze pa ne bi smeli prej sneti, dokler vas sami ne pozovejo.«

Franc pogleda Gaetana, ne vedoč, kaj naj to pomeni.

»Hm, tudi jaz mislim, da velja stvar preudariti,« odgovori kapitan na nemo Frančevo vprašanje.

»Kaj bi vi storili na mojem mestu?«

»Jaz nimam ničesar izgubiti, zato bi vabilo sprejel — že iz radovednosti.«

»Ali mislite, da bi pri njem kaj posebnega videl?«

»Poslušajte,« odgovori Gaetano in pridusi glas. »Sicer sam ne morem presoditi, ali je vse res, kar govore, toda, — oprezno se ozre okoli sebe, da ne bi kdo prisluškoval — toda slišal sem pripovedovati, da ima ta poglavar podzemeljsko palačo, pred katero se baje celo Palazzo Pitti v Firenci lahko skriva.«

»Bežite no!« vzklikne nejeverno Franc.

»Kakor sem vam rekel, ekscelenca, na lasne oči je nisem videl, pač je pa bil v njej Cama, krmar 'Ferdinanda'; dejal je, da je obstal ko zamaknjen in da takšnih zakladov, kakršni so v tej podzemeljski palači, še v sanjah ni videl.«

Franc se je zamislil. Če je poglavar res tako bogat, si je potem dejal, se mu s svojimi bornimi tisoč franki pač ni treba bati, da bi ga oropal. Ker mu je bilo takrat največ do dobre večerje, se je sklenil vabilu odzvati. Toda Franc je bil previden in umen mož. Zato je hotel dognati kaj več o svojem skrivnostnem gostitelju in se je obrnil na najbližnjega mornarja, ki je ravno skubil jerebice.

»Kako so mogli ti ljudje prista-ti, ko nikjer ne vidim ladje?«

»E, zastran tega si ne belim las,« odgovori mornar, »njihovo ladjo namreč poznam.«

»Kakšna je pa? Velika?«

»Takšna, da je vaši ekscelenci ne morem lepše želeči za vožnjo okoli sveta.«

»Koliko ton ima?«

»Kakih sto. Po obliki je jahta, a tako zgrajena, da lahko kljubuje vsakemu viharju.«

»Kje so jo napravili?«

»Mislim, da v Genovi.«

»Tega ne razumem,« zmaje Franc z glavo. »Kako bi se upal fihotapec ili v Genovo in naročiti ladjo za fihotapecke namene?«

»Saj nisem rekel, da je lastnik te jahte fihotapec!«

»Vi ne, a Gaetano je rekel.«

»Gaetano je videl te ljudi le od daleč.«

»Kaj naj pa potem bo ta človek, če ni fihotapec?«

»Bogataš, ki za zabavo potuje po svetu.«

»Čim več slišim o njem, tem skrivnostnejši se mi zdi,« reče sam pri sebi Franc. Na glas pa vpraša: »In kako mu je ime?«

»Če ga vprašate, vam bo rekel, da se imenuje pomorščak Simbad; pa ne verjamem, da bi bilo njegovo pravo ime.«

»In kje stanuje ta gospod?«

»Na morju.«

»Kakšne narodnosti je?«

»Ne vem.«

»Ali ste ga že kdaj videli?«

»Trikrat ali štirikrat.«

»Kakšen vtis napravi na človeka?«

»To boste, ekscelenca, najbolje sami presodili.«

»In kje me bo sprejel?«

»Prav gotovo v svoji podzemeljski palači.«

»Ali vas ni nikoli, kadar ste se tod okoli vozili, premagala radovednost, da bi bili poskusili priti v ta začarani grad?«

»Kaj nas ne bil« vzklikne mornar. »Toda vse naše prizadevanje je bilo zaman. Kopali smo in iskali na vseh koncih in krajih, a nikjer nismo mogli priti do vhoda. Zato menda tudi govore, da vrat v to podzemeljsko palačo ne odpre ključ, temveč neka magična beseda.«

»Ej, saj to je kakor v 'Tisoč in eni noči!« zamrmra Franc.

»Njegova ekscelenca vas čaka,« se tedaj oglasi glas za njim.

Franc se obrne in zagleda tri može. Brez besede seže v žep po rutico in jo pomoli tistemu, ki ga je ogovoril. Ročno so mu z njo zavezali oči, nato je pa moral priseči, da ne bo poskusil obveze odstraniti, dokler ne bo dobil dovoljenja.

Moža sta ga obstopila z obeh strani in ga prijela pod roko, tretji je pa šel naprej. Po kakih petdesetih korakih je mladi mož začutil po toplejšem ozračju, da so prišli v podzemeljski hodnik. Ni dolgo tako hodil, ko se mu je zazdelo, da postaja zrak omamljiv in vonjav; noge so se mu zdajci pogreznele v debelo, mehko preprogo. Takrat je začutil, da sta ga vodnika izpusčila. Ravno je razmišljal, kaj naj stori, ko je prekinil tišino neki glas. V gladki francoščini, le z nekam tujim naglasom ga je pozdravil:

»Bodite mi dobro došli! Izvolite odložiti obvezo!«

Franc si tega ni dal dvakrat reči. Hlastno je snel obvezo in zagledal moža kakih štiridesetih let v tuniški noši: imel je na glavi rdeč fes z dolgim čopom iz modre

svile, z zlatom pretkan črn telovnik, ohlapne temnordeče hlače in rumene opanke. Okoli pasu je imel krasen kašmir, za njim mu je pa fičal v nožnici majhen ukrivljen handžar.

Čeprav je imel ta mož bled, skoraj prsten obraz, je bil vendar lep. Njegove oči so bile žive in prodirljive; ravni nos je imel najčistejšo grško obliko, in pod črnimi brki so se mu lesketali biserno beli zobje. Le njegova blehost je bila nenavadna; človek bi skoraj dejal, da je dolgo ležal v grobu in tako za zmeraj izgubil barvo živih ljudi. Čeprav ni bil ravno visok, je bil vendar skladne rasti; kakor večina južnjakov je imel majhne roke in noge. Najbolj je pa Franca osupila dragoceno oprave.

Vse stene so bile prevlečene z rdečimi turškimi tkaninami. V kotu je stal divan in nad njim je visela trofeja arabskih mečev in bodal, katerih nožnice in ročniki so se iskri od samih draguljev. S stropa je visela prekrasna svetiljka iz beneškega stekla, tla je pa pokrivala turška preproga, ki so se noge do gležnjev pogrezale vanjo. Vrata, skozi katera je bil Franc prišel, je zaslirala zavesa, prav tako tudi vrata v drugo sobo.

Gostitelj je pustil Franca, da se nagleda vseh teh krasot, toda ves čas ga ni niti za hip izpustil iz oči.

»Gospod,« izpregovori naposled, »prosim vas moram oprositi zaradi varnostnih ukrepov, ki ste se jim morali podrediti: narekovala mi jih je previdnost. Če ne bi varoval skrivnosti svojega podzemeljskega bivališča, bi se namreč lepega dne lahko zgodilo, da bi našel, ko bi se vrnil, vse navzkriž. To bi mi bilo zelo neprijetno, ne toliko zaradi stvarne škode, kakor zato, ker se ne bi več mogel po mili volji odtegniti svetu. Toda hotel bi vas odškodovati za prestane nevšečnosti in vam ponuditi nekaj, česar se gotovo niste nadejali: užitek večerje in dobro posteljo.«

»Dragi gospodar, zastran tega se vam res ni treba opravičevati. Še zmeraj sem bral, da so ljudem zavezali oči, preden so jih spustili v začarane gradove. Tudi sicer se nimam pritoževati, zakaj to, kar se odpira mojim očem, je očitno nadaljevanje 'Tisoč in ene noči'.«

»Na to bi vam moral odgovoriti z Lukulom, da bi se bil bolj pripravil, če bi bil vedel, da mi je namenjena čast vašega obiska. Tako vam pa dam na razpolago svoje puščavniško bivališče takšno kakor je. Ali je večerja pripravljena, Ali?«

Komaj je izgovoril, se je dvignil zastor pred drugimi vrati in prikazal se je nubijski črnc, črn ko ebenovina, v preprosti beli tuniki, in povabil gospodarja z roko v obednico.

»Ne vem, ali ste vi mojega mnenja,« se obrne neznanec spel k Francu, »meni vsaj ni nič neugodnejšega kakor sedeti dve ali tri ure s človekom, ki mu ne vem imena, da bi ga z njim nagovoril. Toda preveč cenim zakone gostoljubja, da bi vas vpra-

šal po pravem imenu in stanu; zato vas prosim, recite mi kakršnokoli ime, s katerim naj vas ogovorim. Meni navadno pravijo pomorščak Simbad.«

»Kar se mene tiče,« odgovori Franc, »mi manjka samo značenja čudežna svetiljka, pa bi bil Aladin iz pravljice; zato me imenujte kar Aladin.«

»Prosim, plemeniti gospod Aladin,« se prikloni gostitelj, »slišali ste, da je pogrnjeno: izvolite v obednico! Vaš vdani sluga gre naprej, da vam pokaže pot.«

S temi besedami dvigne Simbad zastor ter stopi pred Francem v obednico.

Franc je padal iz presenečenja v presenečenje. Obednica ni bila nič manj razkošna od sobe, iz katere je bil pravkar prišel. Njene stene so bile iz samega marmorja, okrašene s starogrškimi reliefi, v kotih podolgovate sobe so pa stali štirje čudoviti kipci s košaricami na glavah. V teh košaricah je bilo zloženo najokusnejše sadje, ki si ga more človek misliti: anane s Sicilije, granati iz Malage, oranže z Balearov, francoske breskve in datlji iz Tunisa. Večerja sama je sestajala iz pečenega fazana, nereščeve krače z ledetino, velikega kosa kozje pečenke, dehtečega morskega robca in velikanskega morskega raka. Zraven so bile na manjših pladnjih stranske jedi. Pladnji so bili iz srebra, krožniki iz japonskega porcelana.

Franc si je pomel oči, meneč, da se mu sanja. Stregel je Ali sam. Svojo nalogo je opravljal spretno ko najbolje izučeni strežaj. Franc si ni mogel kaj, da ne bi gostitelju napravil poklona.

»Da,« prikima le-ta, »zelo poraben je in slepo mi je vdan. Ubogi vrag pač ne more pozabiti, da sem mu rešil življenje.«

»Ali ne bi preveč zahteval, plemeniti gospod Simbad, če bi vas vprašal, ob kakšni prilležitosti ste storili to lepo dejanje?«

»Nikakor ne,« odgovori Simbad. »Siromak se je zameril tuniškemu beju, pa ga je obsodil na smrt. Prvi dan so mu imeli odrezati jezik, drugi dan odsekati roko, tretji dan pa glavo. Ker sem si že od nekaj želel muca za strežaja, sem počakal, da so mu odrezali jezik, nato sem pa stopil k beju in ga prosil, naj mi odstopi črnca za lepo dvocevko, ki je prejšnji večer zbudila njegovo poželenje. Bej je Alija pomilostil, a le pod pogojem, da se nikdar več ne prikaže v Tunisu. Ta pogoj je pa bil odveč, zakaj če nesrečnež le od daleč zagleda afriško obal, se jadrno skriva v najspodnje prostore ladje in ga nič na svetu ne spravi na dan, dokler ne izgubimo črne celine izpred oči.«

Franc se je zamislil. Sam pri sebi se je vprašal, kaj naj si pač misli o okrutni dobrosrčnosti, s katero mu je gostitelj pripovedoval o tem dogodku.

»In kakor znameniti pomorščak, čigar ime ste si prisvojili,« povzame nato in obrne pogovor drugam, »si kratite čas s potovanji?«

»Da, zaobljubil sem se bil še v času, ko nisem mislil, da bom

mogel kdaj to zaobljubo izpolniti,« odvrne neznanec z usmevom. »Takah zaobljub sem storil še več in upam, da jih bom takisto lahko izpolnil, ko pride čas zanje.«

Ceprav je Simbad izgovoril te besede popolnoma mirno, se mu je vendar utrnil pri njih blisk iz oči.

»Mislim, da ste morali mnogo pretrpeti,« reče Franc.

Simbad ga strmo pogleda.

»Iz česa sklemate?«

»Iz vsega: iz vašega čela, iz vašega pogleda, iz vaše bledosti in iz načina vašega življenja.«

»Moje življenje je najsrečnejše, ki si ga morem misliti; kralj stvarstva sem, kjer mi ugaja, ostanem; če mi je dolgčas, odpotujem. Prosti sem ko ptič in krila imam kakor on. Ljudje okoli mene se mi pokore na migljaj. Od časa do časa si privoščim človeško pravičnost in ji iztrgam iz krempljev zločinca, ki ga preganja. Razen tega imam svoje sodstvo, višje in nižje, ki ne pozna odloga ne priziva, sodstvo, ki obsoja in oprošča. O, če bi okusili to moje življenje, si pač ne bi drugačnega želeli in se ne bi nikoli več vrnili v svet, razen če bi morali izpolniti kako veliko zaobljubo.«

»Na primer maščevanje!« pripomni Franc.

Neznanec upre v mladeniča enega tistih pogledov, ki prodre v najglobljo globino srca.

»Zakaj ravno maščevanje?«

»Ker mi vaša zunanost izdaja moža, ki ga družba preganja in ima z njo uredili strašen račun.«

»Mojte se,« odgovori s čudnim smehljajem Simbad. »Kakršnega me tu vidite, sem prej človekoljub in nemara bom nekega dne še stopil v Pariz tekmoval za čednostno nagrado.«

»Ali bi to bilo vaše prvo potovanje v Pariz?«

»Prvo. Radovednost se mi ne da očitati, kaj ne? Toda verjemite mi, ni moja krivda, da sem tako dolgo odlašal. Prej ali slej pridem gotovo na vrsto.«

»O, hotel bi, da bi bil tudi jaz takrat v Parizu; tako rad bi se vam oddolžil za vašo gostoljubnost.«

»Z največjim veseljem bi sprejel vašo ponudbo,« odvrne gostitelj, »toda bojim se, da bom potoval inkognito.«

Med tem se je večerja nagibala h koncu; bila je očitno namenjena samo gostu, zakaj Simbad se je jedi komaj doteknil. Ali je stopil po košarice s sadjem in jih postavil na mizo. Razen tega je prinesel od nekod srebrno, v ognju pozlačeno čašo, s prav takšnim pokrovom, in jo postavil pred Franca.

Spoštljivost, ki jo je pri tem razodeval ves Alijev nastop, je zbudila v Francu radovednost. Odkril je pokrov in zagledal nekakšno zelenkasto testo. Ne vedoč, kaj naj to bo, je čašo spet pokrival.

»Ne veste, kaj je v njej?« se nasmehne Simbad.

»Ne.«

»Nič več in nič manj kakor ambrozija, kakršno so uživali

V 24 URAH

barva, pilsira in kemično čisti obleke, klobuke itd. Skrobl in svetlolika srajce, ovratnike, zapestnice t. d. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH
LJUBLJANA

grški bogovi. Ali ste materialist? Ali je denar vaš bog? Pokusite žličko, in perujski zlatokopi se bodo odprli pred vami. Ali ste človek domišljije? Ali pesniku-jete? Pokusite, in mejniki realnosti se bodo podrli, pred vami se bodo odprle poljane neskončnosti, in sproščenega duha in srca boste lahko plavali po kraljestvu sanj. Ali ste častihlepni in se podite za zemeljsko slavo? Preden bo minila ura, boste kralj, ne kralj majhne dežele kakor Španske, Francoske ali Angleške, temveč kralj sveta, kralj vesoljstva. Povejte, ali vas ne mika, kar vam ponujam, in ni vredno, da iztegnete roko? Pogledajte!»

S temi besedami dvigne pokrov, zajame žličko čarodejne snovi, jo položi na jezik in s priprtimi očmi z vidno naslado požuje.

»Nu, ali zdaj slutite?«

»Da ni nemara hašiš?« vzklikne Franc.

»Ugenili ste, gospod Aladin! Da, hašiš je, najčistejši hašiš iz Aleksandrije.«

»Ali veste, da me zelo mika, da bi se sam prepričal o upravičenosti vaših slavospevov?«

»Samo izvolite! Pokusite hašiš, prijatelj, pokusite ga! Videli boste, da vas bo potem minilo vse veselje do življenja, ker boste hoteli samo sanjati.«

Brez besede je Franc zajel žličko čarodejne snovi in jo počasi nesel v usta.

Na Simbadov predlog sta nato vstala in stopila v sosedno sobo. Le-ta je bila sicer preprostejša, a zato nič manj razkošno opremljena. Imela je okroglo obliko in vse na okoli se je širil razkošen divan, prevlečen z mehko kožuho. Gostitelj in gost se zlekne na divan. Ali jima pripravi pipe dehtečega tobaka, nato pa odide po kavo.

V sobi nastane tišina. Simbad se je vdajal svojim mislim, Franc se je pa prepustil tihemu sanjarjenju, ki prevzame človeka pri kajenju pravega orientalskega tobaka.

Potem je Ali prinesel kavo.

»Vidite,« zmoti Simbad gosta v sanjarjenju, »orientalci so edini ljudje, ki umejo živeti. Kar se mene tiče,« doda s čudnim usmevom, ki mlademu možu ni ušel, »se bom takoj ko opravim svoje zadeve v Parizu, preselil v Orient in tam počakal smrti. Če me boste tedaj hoteli obiskati, se boste morali potruditi v Kairo, Bagdad ali pa Ispahan.«

»O, zakaj ne!« vzklikne Franc. »Saj se mi že zdaj zdi, kakor bi mi rasle orlovske peruti! Z njimi bi lahko v 24 urah obletel svet!«

»Aha, vpliv hašiša! Razvijte tedaj peruti in polefite v nadze-

meljske višave! Ne bojte se, da bi se vam kaj pripetilo, saj ste v dobrem varstvu.«

Simbad se obrne k Aliju in mu nekaj naroči v arabščini. Mutec se spoštljivo prikloni in odstopi, vendar ne odide iz sobe.

V Francu se je odigravala ne navadna izprememba. Telesna utrujenost in duhovna napetost sta se izgubili kakor tedaj, ko leže človek k počitku, a je še dovolj buden, da čuti bližajoči se spanec. Zdelo se mu je, kakor bi plaval, duh mu je postal prečudno bisfer in čuti ostri kakor še nikoli. Obzorje se je širilo pred njim, a to ni bilo tisto mračno obzorje, ki je tolkokrat vstalo pred njim, ko se je izgubljal v sen — ne, bilo je prosojno obzorje z vso sinjino morja, z vsem zlatom jutrnega solnca, z vsem opojem večernega vetriča. In potem se mu je med peljem mornarjev prikazal otok Monte-Cristo, a ne več kot pusta skalnata gmoča, temveč kot bujna oaza sredi puščave.

Ladja je rahlo pristala ob obali, nežno kakor dotik usnic dveh ljubečih se bitij, in Francu se je zdelo, kakor bi se med rajsko godbo spuščal v jamo. Globlje, vse globlje... Hladen zrak ga je objel blagodejno ko balzam, in tedaj je zagledal vse tisto, kar je videl že prej, preden je zaspal: Simbada, skrivnostnega gostitelja, in Alija, njegovega mutastega strežaja. Potem mu je bilo, kakor bi se mu vse zabrisalo pred očmi in izpremešalo, in nenadoma se je spet zagledal v sobi s štirimi kipi, v blede luči ene tistih starinskih svetiljk, ki bede ponoči nad nasladami sle.

Da, bili so še zmeraj isti kipi, a vendar! Kako bujni in zapeljivi so se mu zdaj zdeli, s svojimi mamečimi očmi in vabečim smehljajem! Frina, Kleopatra in Mesalina, tri največje med kurtizanami! In med temi nečistimi bitji kakor solčni žarek sramežljiva postava, privid iz sanj, zakrivajoč si deviške oči pred nečistostjo svojih tovarišic. Bilo mu je, kakor bi one tri marmorne postave vzplamtele v trojni ljubezni do moža, in ta mož je bil on. In stopile so k njegovi postelji, kjer je v sanjah doživljal sen. Noge so se jim izgubljale v dolgih tunikah, lasje so se jim razpleteli spuščali na prelestno oblikovane filnike — bogovi sami bi padli prednje in jih molili. In uprle so vanj svoj koprneče medleči pogled, da je vztrepetal od nezaslišanega sladostrajša.

Franc je od blaženstva zaprl oči; le to je še videl, kako se je sramežljiva postava vsa zastrla in izginila. In tedaj se je ves predal čutni omami in strasti. Užival je ljubezen, se opajal in ginil od utešitve. Ker je bil prvič v omami hašiša, je občutil ljubezensko izpolnitev skoraj kot bolečino, preveč je je bilo za navadnega smrtnika. Čim bolj se ji je upiral, tem bolj so njegovi čuti podlegali čaru neznanega sna. A čeprav je naposled obnemogel in se brez odpora predal omami, bi bil dal dušo in življenje, da bi še kdaj doživel blaženstvo tega strahotnega boja.

IX

Prebujenje

Ko se je Franc prebudil, se mu je zdelo, da še zmeraj sanja. Bilo mu je, kakor bi ležal v grobu, kamor nikoli ne prodre solčni žarek. Iztegnil je roko in odipal kamen; vzravnal se je in videl, da leži na posušenem vresju. Prividi so izginili in bajne ženske postave so se razblinile kakor megla pred jutrnim solncem.

Tedaj je spoznal, da se nahaja v jami. Od daleč je pronicala vanjo drobcena luč. Šel je proti njej in prišel do vhoda. In tam se je pred njim odprl razgled na sinje nebo in prostrano morje, prelivajoče se v žarkih jutrnega solnca. Na bregu so sedeli mornarji, se pogovarjali in smejali, komaj deset korakov od njih se je pa zibala ladja na valovih.

Obstal je in slasno zasopel sveži zrak, ki je božal njegovo čelo, prisluškovaje šumenju valov, bufajočih ob skale, ves zaverovan v veličastno lepo to prirodo. In tedaj mu je sama od sebe prišla do spoznanja vsa neverjetnost doživljenih sanj. Spomnil se je prihoda na otok, spomnil se je fihofapskega poglavarja, spomnil bajnih krasot podzemeljske palače in večerje in hašiša. A čudno: po vseh teh prečudnih doživetjih je bila njegova glava lahka in telo spočito. Veselo je krenil proti mornarjem.

Ko so ga zagledali, so vstali in kapitan mu je stopil naproti.

»Gospod Simbad nam je naročil,« mu pove, »naj vas v njegovem imenu pozdravimo; zelo žal mu je, da se ni mogel osebno posloviti. Upa, da mu boste oprostili, ker se je moral po nujnih poslih odpeljati v Malago.«

»Tak sem res vse to doživel, Gaetano?« vzklikne Franc. »Torej je resnica, da me je neki orientalski princ kraljevski pogostil in odpoštoval, med tem ko sem spal?«

»Čista resnica, eksceleuca — tamle še lahko vidite njegovo jahto.«

Franc vzame daljnogled in ga naravna v smer, ki mu jo je pokazal patron.

Gaetano se ni motil. Na krnu ladje je stal skrivnostni neznanec in tudi on je zrl skozi daljnogled proti obali. Oblečen je bil prav tako kakor prejšnji večer in je z rutico mahal v slovo. Franc mu je odvrnil pozdrav. Takrat je vstal nad krnom jahte lahen oblaček in se počasi dvignil kvišku; nekaj trenutkov nato se je razlegnil slaboten pok.

»Ali ste slišali?« vzklikne Gaetano. »Poslavlja se od vas!«

Mladi mož pripravi puško in sproži strel v zrak.

»Kaj zdaj zapove vaša eksceleuca?« vpraša Gaetano.

»Najprej bi rad plamerico.«

»Razumem,« prikima patron, »vhod v začarani grad bi radi poiskali. Mnogo zabave, eksceleuca! Tudi mene je obšla ista misel, ne enkrat — trikrat ali štirikrat sem se spravil na iskanje, pa sem moral vselej vreči puško v koruzo. Giovanni,« se obrne k enemu izmed mornarjev, »prižgi plamenico in jo prinesi gospodu!«

Smrt podzemlju!

O priliki skorajšnje premiere najnovejšega filma Cecila B. de Milla v produkciji »Paramount«, »Revolucija mladine«, ki je dosegel pod angleškim naslovom »This Day and Age« že svetovne uspehe.

Tam prek luže se je moralo nekaj prav temeljito in korenito spremeniti v podzemlju. To vidimo mi iz Evrope kar na oko. Spoznamo to v filmih, ki so današnji dan zrelo in merilo življenja in načina življenja raznih narodov.

Dočim so prejšnji filmi zmerom in zmerom podčrtavali važnost in nevarnost gangstrov podzemlja vseh večjih severno-ameriških mest, dočim so bili ti tihi strah in trepet, mogočnejši od policije, vplivnejši od državnikov, je videti vendar današnji dan vsepovsod v ameriških filmih, da se

organiziranim tolпам majejo tla pod nogami, da doživljajo poraz za porazom...

V bistvu pa doslej vendar ni bil noben gangsterski film brez tiste tipične oblike splošnega ameriškega okusa. Toda Cecil B. de Mille, mojster obširno zasnovane režije, je ustvaril s filmom »This Day and Age« nekaj čisto posebnega.

Sicer še zdavnaj nismo tam, da bi lahko trdili, da gangstrov ni več. Do pičice se ne da in se ne bo nikdar in nikjer dalo zločinstvo zatreti. Sam čas in prilike ustvarjajo zmerom nove propalice. Ukinitve prohibicije je sicer uničila cvetoče posle tihotapcem alkohola, vendar so zmerom še možnosti, da se tihotapi neocarinjen in cenejši alkohol... Glavni viri dobička in moči gangstrov so bili kajpada uničeni v tistem hipu, ko je Amerika postala spet »mokrac«. — Gangstri so vajeni izsiljevanja, oblasti korupcije, pa bo torej še dolgo trajalo, preden se bodo prvi oprijeli poštenega dela, drugi pa navadili strogega in korektnega poslovanja.

Zvočni film »This Day and Age« nam pokaže, kako bi kazalo zatreti to strahotno in splošno nad vse škodljivo mogočnost podzemeljskih vladarjev in njihovih pomočnikov. Treba je poseči junaško in premišljeno prav v središča podzemeljskih kraljestev in brutalno uničiti vse, kar je brutalnega.

Pozorišče dejanja tega filma je neko vseučiliščno mesto, v katerem strahujejo gangstri gospodarsko in politično vse prebivalce in upravo.

Od vseh velikih in malih podjetij, trgovcev, krojačev in čistilcev oblek zahtevajo ogromne vsote kot odkupnino za »varnost«. Nekega siromškega krojača, ki si je v svesti svoje pravice in noče plačati »odkupnine«, opomnijo nedvoumno na njegovo »dolžnost« z ročno granato, ki eksplozira med vrati njegove trgovine, a ko tudi ta opomin nič ne zaleže, ga kratko in malo ustrelijo ko zajca.

To grozodejstvo pa nepopisno razburi mlade študente, ki so poznali krojača kot dobrega, poštenega in uslužnega moža. Morilcu se je posrečilo, da je na sodišču nesporno dokazal svoj »alibi«, čeprav so ga bili ljudje tik po izvršenem umoru videli na kraju zločina. Brez premisleka, junaško in neustrašno vdreta dva študenta v stanovanje morilca. Ta ju preseneti in ubije enega s strelom, pred sodiščem pa dokaže, da je streljal v samoobrambi. Takrat je pa bila mera zvrhana. Mladi študentje so ogorčeni in pripravljajo tajne načrte. Pogumni mladeniči vjamejo morilca in ga prisilijo, da prizna svoj zavrtni zločin.

Ključ do te tajnosti je pogum za dejanje in dejanje samo. To nam ta primer jasno pokaže. Oblasti niso nikoli imele ali pa niso hotele imeti toliko poguma. Složna, neustrašna mladina je uspela. Oblasti, ki so dosihdob dremale, so podprle pravično stremljenje mladih ljudi in v najkrajšem času so bili ujeti vodje in izsiljevalci, drugi so pa pobegnili.

Pravično ogorčenje mladine, tiste mladine, ki ne pozna pristranosti in ima čut samo za pravico, je ustvarilo to, kar se je še včeraj zdelo neizvedljivo.

Primer je dobro zasnovan, močan v efektu in verjeten. Ta film Cecila B. de Milla ni samo slika nizkih nagonov propadlih človeških kreatur, temveč nam kaže jasno pot, kako se jih iznebimo in jih onemogočimo. — Njegov npravstveni uspeh pa menda tudi ne bo izostal, kajti vsak »podzemljan«, ki bo videl film, ba začutil v sebi svojo vest, vse one pa, ki z občudovanjem in simpatijami zasledujejo nečloveško početje gangstrov, bo odvrnil od njih.

Katarina Velika

Snemanje najnovejšega filma, v katerem igra oboževana Marlene Dietrich prvič v svojem življenju zgodovinsko vlogo, je v polnem teku.

Marlene Dietrich bo v tem filmu podala tip najzanimivejše ženske iz

osemnajstega stoletja, Katarine Velike, ruske carice. Kakor vemo iz zgodovine, je bila Katarina najmočnejša in najresnejša politična nasprotnica pruskega kralja Friderika Velikega.

Zvedeli smo, da igra vlogo Katarine, ko je bila še otrok, Marlenina hčerka. Ostale vloge igrajo Kent Taylor, John Lodge, Louise Dressler in C. Aubrey Smith.

Manuelu Komrovu, avtorju rokopisov, je dovolila sovjetska vlada vpogled v ruske carske arhive, kar nam jamči, da bo film točna in verodostojna slika takratnih razmer v matjuški Rusiji.

Uspavanka (Cradle song)

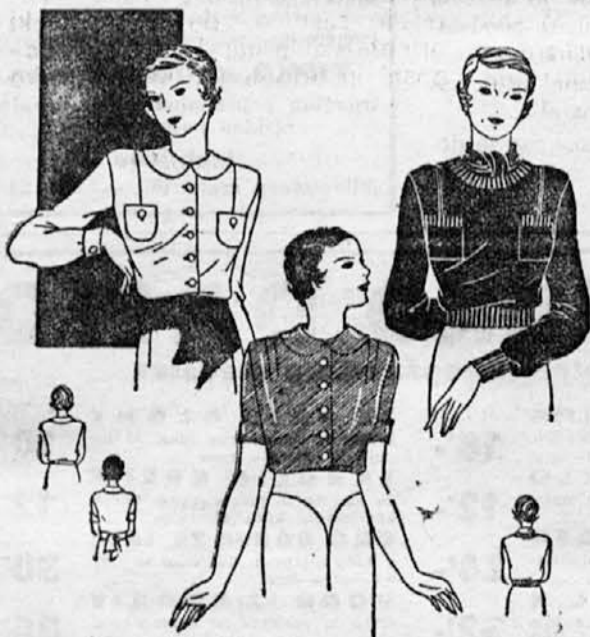
Prvi ameriški film z Dorotejo Wieckovo so v Newyorku te dni predvajali. Menda je med tem prišla kopija tudi že v London.

Kabelske brzojavke iz Amerike soglasno potrjujejo, da je doživela Wieckova pri premierah tako sijaj-

ne uspehe, da jo bodo Američani menda še bolj vzljubili kakor svoje domače in že udomačene filmske igralke.

Bluze in srajcam podobne bluze

Srajcam podobne bluze se ves čas, odkar služijo v dopolnilo sportne obleke, niso bistveno izpremenile. — Vendar ne vežemo več pod ovratnik take bluze ovratnice, s čimer smo še časih podčrtavale moško noto. Bluzna naj bo gladka in preprosta. — Ovratnik je urezan okroglo, žepi so našiti. Nekoliko izpremembe najdemo v bluzah, ki so delane po načinu pullovrov. Izrez okoli vratu je okrogel, da se lahko ovije krog vratu mehak in topel volneni šal, kakor vidimo na desni sliki.

Zelo raznolike so pa bluze, ki so

današnji dan »primerne za v družbo«. Na sliki desno zgoraj vidimo nad vse apartno bluzo iz srebrnega laméja, ki je urezana tesno ob životu, po sredini pa speta s steklenimi gumbi. Sredinska bluzna iz bleščече srebrno sive svile je podaljšana s kratkim proč stoječim krilcem. Ne navadno mična je levo zgoraj črtasta bluzna, ki je okrašena z enobarvnim ovratnikom na pentljo in enakim podložkom pri koncu rokavov in pod bokki. Silno jo požive počez položeno blago in po načinu raglana vstavljene rokavi. Levi spodnji lik nam kaže

bluzo iz drobno kockastega tafta, edina okraska sta ji pa mehka svilnata nabrana kravata in prav takšen pas. V spodnjem desnem kotu vidimo bluzo iz mandljevo zelenega baršuna, ki jo oblečemo h krilu iz isto-barvne svile. Naznačeni rokavi se strnejo s širokim ovratnikom.

K vsem tem bluzam oblečemo ob bokih tesno se oprijemajoča krila; zlasti svilnata in baršunasta so v modi. Krila naj bodo precej dolga in spodaj nekoliko širja: ali nekoliko zvončasta, ali pa razširjena spredaj in zadaj z ozkimi jezičastimi vložki.

Meščanska kuhinja

Obedi in večerje za ves teden

Sobota

Vlivanci v juhi, govedina z ohrovtom, biskvitni zvitek. Za večerjo: meso s hrenom in krompirjeva kaša.

Nedelja

Vranična juha, beefsteak z rižem in endivija, jabolčni masleni zavitek. Za večerjo: mrzlo prekajeno meso in nadevana jajca.

Ponedeljek

Možganja juha, govedina s kumarico omako in pražen krompir, prazenec z malinovcem. Za večerjo: vampi s kruhovimi cmoki.

Torek

Francoška juha, sekljan zrezek z dušenim zeljem in krompirjem v koščkih, sadna solata. Za večerjo: praženi cmoki z jajcem in solata.

Sreda

Rezanci v juhi, govedina s hrenovo omako, rižev narastek s čokoladno polivko. Za večerjo: telečji golaž z bunciji.

Četrtek

Kuminova juha, dušena bržola s krompirjevo kašo, kisle kumarice in jabolčni kompot. Za večerjo: prekajen svinjski jezik in grah v omaki.

Petek

Grahova juha, morska riba z zeleno solato, češke dalke. Zvečer: hladetina.

*

Nadevana jajca. Nekaj sesekljanega peteršilja in prav toliko drobno sesekljan čebule pražimo v gosji masti z gosjimi jetri vred. Vse to dobro pretlačimo. Med tem kuhamo 5 jajc v trdo in jih ohladimo. Olupljene razpolovimo, izločimo rumenjaki in ga zelo fino zdrobimo. Potem spenimo

Vabimo Vas k nakupu v najcenejši oblačilnici

A. Presker

Sv. Petra cesta 14

5 dkg sirovega masla, vmešamo zdrobljen rumenjaki, pretlačena jetra, sol, poper in nekaj začina in nadev vložimo v razpolovljene beljake.

Masleni jabolčni zavitek. Zanj potrebujemo 25 dkg trdega sirovega masla, 25 dkg moke, 2 rumenjaka, 1/8 l belega vina ali vode in žličko limonovega soka. Moko delimo v dva dela; večjega in manjšega. Večjemu dodamo 2 rumenjaka, sol, košček masla in belo vino ter gnetemo vse to v testo, dokler ne nastanejo mehurčki. Manjši kupček moke zgnemo s preostalim sirovim maslom in pustimo oba dela testa na hladnem počivati. Prvo testo zvaljamo, položimo nanj masleno testo in ga prevajamo. Valj mora biti zmerom dobro pomokan. Nato zavijamo zvaljano testo z desne do polovice in z leve do polovice. Testo naj spet počiva. Čez nekaj časa ga potolčemo z valjkom, ga spet zvaljamo in zavijamo z obeh strani do sredine. Nato razdelimo testo v tri dele. Vsak del zase po dolgem zva-

ljamo in ga obložimo do polovice z jabolčnimi rezinami, ki jih potresemo s sladkorjem in cimetom, prazno polovico pa zavijamo čez obloženo. Vse tri odreze zvaljamo in obložimo na isti način. Položimo jih na omaščeno pločevinasto ploščo in jih v vroči pečici pečemo, dokler lepo ne porumene.

Hladetina (žolca) iz svinjine. 1 ali 2 svinjski nogi, četrtno ali polovico svinjske glave, zelenjavo kakor za juho, kuhaj v litru ali poldrugem litru vode. Meso odloči od kosti. V skledo deni narezana trdo kuhana

HUMOR

O, ta pokvarjeni svet!

Stric: »Ko sem bil v tvojih letih, so znala dekleta še zardeti.«

Nčakinja: »Potem mi pa moraš o priliki povedati, kaj si jim govoril.«

Tolažba

Janezek sedi v kotu in joka, da se Bogu usmili. Oče ga je bil premlatil. Njegovi dve leti starejši sestrici se siromak zasmili. Stopi k njemu in ga skuša potolažiti:

»Nikar ne jokaj, Janezek! Ko bova velika, bova tudi midva svoje otroke tepla!«

V kinu

»Ne razumem, zakaj ste se prej, ko je bila tema, stisnili k meni!« reče ogorčeno ne več baš mladostna gosposodična.

»Če naj bom odkrit,« odgovori njen sosed, »zdaj pri luči tudi jaz ne razumem!«

Hišni ključ

Na stopnicah neke stanovanjske hiše sem ondan prestregel razgovor med dvema gospema o starem, a še zmerom nerešenem problemu, ali ima mož pravico do hišnega ključa ali ne.

»Nikoli nisem mogla prav razumeti,« pravi ena, »zakaj ste tako velikodušni in puščate svojemu možu hišni ključ, ali mar ne izrablja te svobode in ne prihaja prav pozno domov?«

»O, ne,« odgovori druga, »saj se ne upa. Veste, ključ, ki mu ga dam, sploh ni od hišnih vrat. Dam mu ga samo zato, da njegovi prijatelji pri taroku vidijo, da uživa pri meni popolno svobodo.«

Galantni prodajalec

Ona: »In koliko to stane?«

On: Poljubček, gospodična!«

Ona: »Plačala bo moja babica.«

Recept

»Vaš mož potrebuje samo miru, popolnega miru. Zato sem zapisal uspavalne praške.«

»Hvala lepa, gospod doktor! In kdaj naj jih vzame?«

»On sploh ne — praški so za vas!«

Za vsak slučaj

Kurenčkova Agata je žrtvovala dve voščenkici. Eno je prižgala pred sv. Barbaro, drugo pa pred zmajem, ki ga je sv. Jurij prebodel. Pa pride župnik in osupne:

jajca in kumariče, v koščke narezano meso in zelenjavo iz juhe. Juho samo okisaj po okusu z octom ali vinom in postavi na hladno. Kadar se prične juha zgoščevati, jo nalij v skledo, kjer imaš že naloženo meso z jajci in kumaricami, ter deni na led, da se strdi. Preden serviraš hladetino, drži skledo nekaj sekund v vroči vodi, nakar zvrni vsebino na velik krožnik. V majhni posodi zmešaj nekoliko kisa z oljem, soljo, poprom in drobno sekljano čebulo ter serviraj poleg žolce.

Lahko pa hladetino zrežeš v koščke in jo vsuješ v omako, ki jo napraviš iz 6 velikih žlic olja, 2 velikih žlic kisa, soli, popra, majhne sesekljan čebule in ščepeca fino narezane peteršilja.

Pisalni stroj naj piše sam!

To je prav tako šefova želja kakor tudi strojepiščeva.

Toda stroja take popolnosti ne bo nikdar. Najbolj pa se tej dovršenosti približuje

WOODSTOCK,

ki je višek tehnike. Izumitelji — ameriški inženjerji — smejo biti ponosni na svoj izdelek.

Woodstock ima poln in lahek udarec, pisava je čista in dovršena.

Kdor Woodstock vidi — mu je naklonjen, kdor Woodstock preizkusi, spozna, da je to najboljši stroj, a kdor le nekaj časa na njem dela — se ne more nikdar več ločiti od njega. Ta stroj je v Ameriki zaslovel radi svoje priročnosti in koristnih naprav in je zadnji dve leti najbolj zahtevana znamka.

Generalno zastopstvo za Jugoslavijo

TIPKA, družba z o. z.

trgovina s pisalnimi stroji in pisarniški potrebščinami

Ljubljana

Miklošičeva cesta 13. — Tel. 29-70.

ZA VSAKO DAMO

kvalitetna polepšavajoča sredstva

PORENAL KREMA

suha za podnevl in mastna za ponoč, stalno polepšavata in pomlajata

18.-

PORENAL MILO

blago dišeče milo za nego obraza in rok

12.-

PORENAL PUDER

fin, popolnoma neškodljiv, diskretno parfumiran, 12 barv

24.-

POREMILK

biološko mleko za čiščenje obraza in odstranjevanje velikih znojnic

32.-

KAMPFORMILK

kafroy eliksir, ki takoj odstrani mozolčke in ogrce

30.-

PASTA MAJALIS

dovršeno umije in neguje občutljivo kožo, ki ne prenese mila

15.-

MILCH KREMA

odstrani hitro in stalno solnčne pege in madeže z obraza

15.-

JE FAIS BLANC

krema iz limonovega soka, ki neguje in polepša roke

10.-

LAMOLIN KREME

za masažo in pomlajevanje telesa, ker naredi kožo elastično

12.-

ORO BARVA ZA LASE

v vseh nijansah, dovršeno in trajno barva las

30.-

VODA IZ KOPRIV

stara in preizkušena domača sredstvo proti izpadanju las in orhljaja

30.-

FLORIA ROUGE

najfinije francosko rdečilo za obraz v 12 krasnih nijansah

14.-

ROUGE ZA USTNICE

Bonbon Rose v 4 barvah
Rouge De la Vie v 4 barvah

8.-
15.-

EAU DE LAHORE

Eliksir za masažo in krepljenje ženskih prsi

40.-

DOBI SE POVŠOD

Glavno skladišče:

NOBILIOR parfumerija, ZAGREB.

Ulica 34 — Jelačićev trg 15